Нийгмийн Эрүүл Мэнд Судлалч хөтөлбөрийн үнэлгээний асуудалд

Б.Янжинлхам[1], С.Мягмарчулуун[2], Л.Баярмагнай[2], Э.Эрдэнэчимэг[2], Д.Даваалхам[2], Д.Амарсайхан[2]

[1,2]АШУҮИС, НЭМС
Цахим шуудан: yanjinlkham.bold@yahoo.com, Утас:98122650

Түлхүүр үг:

НЭМ судлалч
мэргэжилтэн
Хөтөлбөр
Цогц чадамж

Товч утга: Аливаа сургалтын байгууллага сургалтын хөтөлбөрийнхөө хэрэгжилтэнд тогтмол үнэлгээ хийж эргэх холбоотой ажиллах нь сургалтын хөтөлбөр амжилттай хэрэгжих нэг үндэс юм. Бид Нийгмийн эрүүл мэнд судлалч бакалаврын хөтөлбөрт үнэлгээ хийх замаар мэргэжилтний цогц чадамжийг үнэлэх зорилготой ажилласан. Судалгааг аналитик судалгааны агшингийн загвараар гүйцэтгэсэн. Судалгаанд АШУҮИС-ийн Нийгмийн эрүүл мэндийн сургуулийн Нийгмийн эрүүл мэнд судлалч хөтөлбөрөөр суралцаж байгаа III-Y дамжааны 74 оюутнууд, 39 багш нар, 2012-2021 онуудад уг хөтөлбөрөөр суралцаж төгссөн 74 төгсөгч, тэдний ажилладаг байгууллагуудын 84 удирдах ажилтнууд зэрэг нийт 271 хүнийг судалгаанд хамруулсан. **Үр дүн:** Сургалт үр дүнтэй сайн гэж судалгаанд оролцогч оюутнуудын 93.1%, төгсөгчдийн 91.8% нь дундаас дээш үнэлсэн байна. Хөтөлбөрийн агуулгыг хангалттай сайн гэж багш нарын 97.5% нь, сургалтын орчин шаардлагад нийцнэ гэж 92.1% нь дундаас дээш үнэлсэн байна. Сургалтын үйл ажиллагааг (сургалтын зохион байгуулалт, хичээл хоорондын уялдаа холбоо, багшийн заах арга зүй, оюутан мэдлэг, чадвараа бодитой үнэлүүлсэн, сургалтын орчин, ном сурах бичиг, оюутны ачаалал тохиромжтой) зэрэг үзүүлэлтээр үнэлэхдээ оюутнууд 86.7% харин төгсөгч нар 91.5% нь дундаас дээш буюу ликертийн 3-аас дээш оноогоор үнэлсэн байна. **Дүгнэлт:** Судалгаанд хамрагдсад болох одоо суралцаж буй оюутнууд, төгсөгчид, багш нар, удирдах ажилтнууд буюу ажил олгогчид нар нь нийгмийн эрүүл мэндийн судлалч сургалтын хөтөлбөрт сэтгэл хангалуун гэж үзэж байна.

Үндэслэл: НЭМ-ийн тусламжийн үндсэн зорилго нь хүн амын дундах эрүүл мэндийг байдлыг гадаад орчин, нийгэмтэй холбон судлан тогтоох, үнэлэх, түүнд тулгуурлан бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэх, эрх зүйн орчны баталгааг хангах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг боловсруулсан хэрэгжилтэнд нь хяналт, зохицуулалт, зөвлөмж удирдамжаар хангах гэсэн үндсэн зарчимд тулгуурлан хөгжиж байна.[1] 2014 онд боловсруулсан НЭМ-ийн мэргэжилтний цогц чадамжинд НЭМ-ийн мэргэжилтний эзэмшвэл зохих цогц чадамжийг “Нийгмийн эрүүл мэндийн шинжээч, судлаач, бодлого, хөтөлбөр боловсруулагч, төлөвлөгч, үр ашигтай хамтрагч, харилцагч, соёл, ёс зүйг эрхэмлэгч, олон нийтийн ажилтан, нөлөөлөгч, санхүүч, удирдагч, манлайлагч байна” хэмээн тодорхойлсон.[2] Судлаач Д.Отгонбаяр нарын (2010) “Анагаах ухааны сургалтын нэгдмэл хөтөлбөрийн үнэлгээний зарим асуудлууд” судалгааны дүнд сургалтын нэгдмэл хөтөлбөрөөр суралцагсдын сэтгэл ханамжийн ерөнхий түвшин 90.8% дундаас дээш хангалттай, багш нарын 72.23% дундаас дээш хангалттай, төгсөгчдийн 94.1% дундаас дээш хангалттай гэсэн үнэлгээг тус тус өгсөн байна.[3]

Зорилго: Нийгмийн эрүүл мэнд судлалч бакалаврын хөтөлбөрт үнэлгээ хийх замаар мэргэжилтний цогц чадамжийг үнэлэх.

Арга, аргачлал: Судалгааг агшингийн судалгааны дескриптив загвараар гүйцэтгэсэн ба 2007-2021 оны хооронд АШУҮИС-ийн Нийгмийн эрүүл мэнд судлалч хөтөлбөрөөр хичээллэж байгаа III-Y дамжааны оюутан, багш нар, тус хөтөлбөрөөр суралцсан төгсөгчид, тэдний ажилладаг байгууллагуудын удирдах ажилтан нийт 271 хүнийг энгийн зорилтот түүвэрлэлтийн аргыг ашиглан судалгаанд хамруулсан. Судалгааны 4

бүлэг асуумжийг (оюутан, багш, төгсөгч, ажил олгогч) судлаач Д.Отгонбаярын (2010) "Анагаахын сургалтын нэгдмэл хөтөлбөрийн үнэлгээний зарим асуудалд" нэг сэдэвт бүтээлдээ боловсруулан ашигласан асуумжийг ашигласан.

Статистик боловсруулалтыг STATA программ хангамжаар шинжилгээ хийж сэтгэл ханамж, цогц чадамж, үнэлгээний шалгуур үзүүлэлт тус бүрийн дундаж утга, голч утга, хамгийн их, бага утгыг тооцож үзүүлэлт тус бүрээр ялгаатай байх таамаглалыг параметрийн бус тестээр шалгаж, р утга 0.05-аас бага байгаа тохиолдолд таамаглал үнэн магадтай байхаар тооцсон.

Үр дүн: НЭМ судлалч мэргэжлээр суралцаж байгаа 3-5-р дамжааны 74 оюутан хамрагдсан ба 3-р дамжаанд суралцдаг 28.7% (n=21), 4-р дамжаанд суралцдаг 41.1% (n=30), 5-р дамжаанд суралцдаг 30.1% (n=22) байна. НЭМ судлалч хөтөлбөрт хичээл заадаг 39 багш оролцсон ба үндсэн мэргэжлийн хувьд 30.7% нь хүний их эмч 28.2% НЭМ судлалч/эрүүл ахуйч/тархвар судлаач, 41.1% бусад мэргэжлийн багш нар байна. Тус мэргэжлээр 2012 оноос хойш төгссөн 74 төгсөгчийг судалгаанд хамруулсан ба 14.8% хөдөө орон нутгаас харин 85.2% УБ хотоос оролцсон. 62.1% нь Эрүүл ахуйч/тархвар судлаачаар, 14.8% нь НЭМ-ийн мэргэжилтнээр, 9.4% эрүүл ахуй халдвар хяналтын байцаагчаар, 8.1% нь эрдэм шинжилгээний ажилтан судлаачаар, 5.4% нь бусад мэргэжлээр ажиллаж байна. Судалгаанд ажил олгогчийн төлөөлөл болгож 84 удирдах ажилтныг судалгаанд хамруулсан. НЭМ судлалч хөтөлбөрийн сургалт үр дүнтэй сайн гэж судалгаанд оролцогч оюутнуудын 93.1%, төгсөгчдийн 91.8% нь дундаа дээш үр дүнтэй гэж үнэлсэн байна.

Хүснэгт 1. Сургалтын үйл ажиллагааг үнэлсэн байдал (оюутан, төгсөгч)

Сургалт үр дүнтэй сайн Оноо	Оюутан		Төгсөгч	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
5 Санал бүрэн нийлнэ	**11**	**15.07**	**14**	**18.9**
4 Ихэнхдээ санал нийлнэ	**32**	**43.84**	**37**	**50.0**
3 Дунд зэрэг	**25**	**34.25**	**17**	**22.9**
2 Ихэнхдээ санал нийлэхгүй	**4**	**5.48**	**6**	**8.1**
1 Огт санал нийлэхгүй	**1**	**1.37**	**0**	**0**
Нийт	**73**	**100**	**74**	**100**

Сургалтын үйл ажиллагааг (сургалтын зохион байгуулалт, хичээл хоорондын уялдаа холбоо, багшийн заах арга зүй, оюутан мэдлэг, чадвараа бодитой үнэлүүлсэн, сургалтын орчин, ном сурах бичиг, оюутны ачаалал тохиромжтой) зэрэг үзүүлэлтээр үнэлэхэд оюутнуудын 86.7% харин төгсөгч нарын 91.5% нь дундаас дээш гэж үнэлсэн байна. Оюутнууд сургалтыг үр дүнтэй гэж үзсэн хариултыг дамжааны хувьд харьцуулахад 4-р дамжааны оюутнууд сургалтыг илүү үр дүнтэй гэж хариулсан боловч статистик ач холбогдолтой ялгаа ажиглагдсангүй ($p<0.064$). Хөтөлбөрийн агуулгыг хангалттай сайн гэж багш нарын 97.5% нь дундаас дээш үнэлсэн ба сургалтын орчин шаардлагад нийцнэ гэж 92.1% нь үзсэн байна. НЭМ судлалч мэргэжлээр төгсөгчдийн эзэмшсэн мэдлэг, чадвар ажлын байрны тодорхойлолтод заагдсан ажил үүргийг гүйцэтгэхэд хангалттай эсэхийг үнэлэхэд 79.4% нь дундаас дээш хангалттай гэж үнэлсэн байна. Цогц чадамжийг үнэлсэн дүнг ликертийн оноогоор харуулахад дунджаар 93.2% дундаас дээш үнэлгээ өгсөн байна. НЭМ-ийн 8 цогц чадамжид өгсөн оноог төгсөгч, ажил олгогчийн хувьд харьцуулахад Үр ашигтай хамтрагч, харилцагч, Соёл ёс зүйг эрхэмлэгч, Олон нийтийн ажилтан нөлөөлөгч, Манлайлагч зэрэг ур чадваруудыг ажил олгогчид төгсөгчдөөс 1 оноо бага түвшинд үнэлсэн байна. ($p>0.05$)

Хэлцэмж: Судлаач М.Өсөхбаяр нарын (2015) "АШУҮИС-ийн АУС-ийн Хүний их эмч бэлтгэх сургалтын нэгдмэл хөтөлбөрт өгөх сэтгэл ханамж" судалгааны дүнд судалгаанд хамрагдагсдын 63% хангалттай, 18.1% дунд зэрэг 18.9% нь хангалтгүй гэсэн үнэлгээ өгсөн байна.[4] Бидний судалгааны дүнд сургалтын үйл ажиллагааг үнэлэхэд оюутнууд 86.7%, төгсөгчид 91.5% нь дундаас дээш гэж үнэлсэн байна. Судлаач Д.Отгонбаяр нарын (2010) "Анагаах ухааны сургалтын нэгдмэл хөтөлбөрийн үнэлгээний зарим асуудлууд" судалгааны дүнд сургалтын нэгдмэл хөтөлбөрөөр суралцагсдын сэтгэл ханамжийн ерөнхий түвшин 90.8%, багш нарын 72.23%, төгсөгчдийн 94.1% сургалтын нэгдсэн хөтөлбөрт дундаас дээш хангалттай гэсэн үнэлгээг өгсөн байна.[3] Энэ нь бидний судалгааны дүнтэй ойролцоо буюу багш нар АШУҮИС-д багшлахдаа 97.4% сэтгэл ханамжтай, төгсөгчдийн 93.1% нь НЭМ судлалч хөтөлбөрөөр суралцсандаа сэтгэл ханамжтай гэж тус тус дүгнэсэн.

Дүгнэлт:

1. Нийгмийн эрүүл мэнд судлалч бакалаврын хөтөлбөрийг үнэлэхэд сургалт үр дүнтэй гэж судалгаанд оролцогч оюутнуудын 93.1%, төгсөгчдийн 91.8% нь дундаас дээш үр дүнтэй гэж үзэж байна.
2. Цогц чадамжийг үнэлсэн дүнг ликертийн оноогоор харуулахад дунджаар 93.2% нь дундаас дээш үнэлгээтэй буюу сэтгэл ханамж сайн байна.

Ном зүй:

1. *НЭМ судлалч бакларын хөтөлбөр өөрийн үнэлгээний тайлан 2018 он (Х10-15)*
2. *Мэргэжилтний цогц чадамж, АШУҮИС, 2014он (Х 429-433)*
3. *Судлаач Д.Отгонбаяр «Анагаахын сургалтын нэгдмэл хөтөлбөрийн үнэлгээний зарим асуудалд» АУ-ны докторын зэрэг горилсон бүтээл. (Х 52-55)*
4. *Судлаач М. Өсөхбаяр нарын хүний их эмч бэлтгэх сургалтын нэгдмэл хөтөлбөрт өгөх төгсөгчдийн сэтгэл ханамжийг судасан судлагаа анагаах ухааны магистерийн ажил горилсон бүтээл, 2015 он (Х 4-5)*
5. *The Executive Council of the WFME (1998). International standards in Medical Education: assessment and accreditation of medical schools' educational programmes. A WFME position paper. Medical Education. 32 (5) p 549-558*

Assessment issues on bachleor degree program in public health reseacher

Yanjinlkham B[1], Myagmarchuluun S[2], Bayarmagnai L[2], Erdenechimeg E[2], Davaalkham D[2], Amarsaikhan D[2]

[1,2]School of Public Health, MNUMS
E-mail: yanjinlkham.bold@yahoo.com, Tel:98122650

Background: In any institution, regular evaluation of curriculum and its feedback is the root of successful implementation of the training program. Thus, we aimed to assess the comprehensive competencies of professionals by evaluating the bachelor's program in School of Public health, MNUMS.
Materials and Methods: The study was conducted by using a cross sectional study design. There were total of 271 people including 74 students of 3-5 course, 39 professors, 74 public health specialists and 84 administrative staffs, who are working at three level hospitals and professional inspection organizations from UB and some provinces.
Results: Majority of the current students showed satisfaction of good by 93.1% and regarding graduates is 91.8% as a good. According to faculty members satisfied 97.5% the training activities of the program as good and 92.1% rated the training environment as more than 3 points by likert score. According to current students satisfied 86.7% and graduates satisfied 91.5% the training activities of the program (training activities, subject coordination, teaching methodology, students' knowledge and skills are fairlly assessed, training environment, textbooks, student workload is appropriate) as more than 3 points by likert.
Conclusion: According to participants (current students, regarding graduate, teachers and administrative staffs) satisfied on curriculum of public health researchers program as a good.

Keywords: Public health specialist, program, blueprint